

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma, Suomen Voimisteluliitto

Sisällys

Mitä kilpailumanipulaatio on?	2
Ohjelman tavoitteet.....	2
Säännöt ja sopimukset.....	3
Kilpailumanipulaation tilanne-/uhkakuva voimistelussa	4
Koulutus	4
Voimistelijat.....	5
Valmentajat.....	5
Tuomarit	5
Liiton toimi- ja luottamushenkilöt	5
Viestintä.....	6
Yleinen toimintaohje kilpailumanipulaatiotapauksissa	6
Toimintaohje voimistelijoille ja muille lajitoimijoille.....	7
Muu toiminta	8
Ohjelman seuranta ja arviointi	8
Yhteystiedot.....	9

Mitä kilpailumanipulaatio on?

Kilpailumanipulaatiolla tarkoitetaan vilpillistä vaikuttamista ottelun tai kilpailun kulkuun tai lopputulokseen. Yleisesti ottaen kilpailumanipulaatio voidaan jakaa urheilu- ja vedonlyöntiperustaiseen manipulaatioon. Se ilmenee eri lajeissa eri tavoin esimerkiksi kilpailu-, ottelu- tai tulosmanipulaationa.

Voimistelussa isoin riski kilpailumanipulaation osalta liittyy tulosten ja arvostelun manipulointiin. Tavoitteena voi olla esimerkiksi taloudellinen voitto, halutun tittelin tai sarjataso varmistelu. Sen seuraukset vaikuttavat urheilun perusarvoihin kuten ennakoimattomuuteen ja reiluun peliin.

On tärkeä muistaa, että kilpailumanipulaatio ei koske vain huippu-urheilua, vaan iso osa manipulaatiotapauksista on kohdistunut pienempiin kilpailuihin ja alempiin sarjatasoihin. Kilpailumanipulaatio vaikuttaa kielteisesti sekä urheilun uskottavuuteen, maineeseen kuin talouteenkin.

Ohjelman tavoitteet

Euroopan yleissopimuksen päätavoitteena on urheilukilpailujen manipuloinnin ehkäiseminen, tunnistaminen ja rankaiseminen. Urheilutoimijoiden välistä yhteistyötä pyritään kehittämään kansallisesti ja kansainvälisesti urheilukilpailujen manipuloinnin torjumiseksi. Tavoitteiden myötä pyritään suojelemaan urheilun rehellisyyttä ja etiikkaa.

Voimisteluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on vaikuttaa siihen, että kaikki lajitoimijat ymmärtävät, mitä on kilpailumanipulaatio ja sitä havaitessaan, tuntevat torjuntaan liittyvät toimintaohjeet.

Liiton koulutuksilla ja viestinnän toimenpiteillä ennaltaehkäistään kilpailumanipulaatioon tähtäävää toimintaa.

Voimisteluliitto omalta osaltaan edistää rehellistä kilpailua ja eettisesti kestäväää toimintaa yhdessä muiden lajiliittojen kanssa.

Säännöt ja sopimukset

Voimisteluliiton tavoitteena on vaalia puhdasta urheilua sekä taata kaikille jäsenilleen oikeus reiluun ja tasavertaiseen urheiluun. Reilussa ja puhtaassa urheilussa kaikki lähtee kunnioituksesta: puhtain keinoin huipulle pyrkivä urheilija kunnioittaa toisia urheilijoita sekä yhteisiä sääntöjä ja vaalii samalla omaa hyvinvointiaan.

Suomen Voimisteluliitto ei hyväksy dopingin käyttöä eikä kilpailumanipulaatiota missään muodossa. Tämä on kirjattu Voimisteluliiton toimintaohjesääntöön sekä kilpailu- ja kurinpitosääntöihin. Lisäksi urheilutoimijoiden sopimuksissa on kohdat, joiden myötä allekirjoittava henkilö sitoutuu torjumaan kilpailumanipulaatiota ja ilmoittamaan, mikäli hän havaitsee sellaista sekä sitoutuu olemaan lyömästä vetoa omasta kilpailutapahtumasta sekä omasta sarjatasosta ja lisäksi myös oman seuran ja yhteistyöseurojen sarjoista/kilpailuista.

Rangaistavaa toimintaa on lopputuloksia ja kilpailutapahtumia koskevat manipuloinnit ja niiden yritykset ja mikäli urheilutoimija ei ilmoita tiedossaan olevasta manipuloinnista liitolle, seuralle tai SUEKille. Lisäksi rangaistavaa toimintaa on urheilutoimijan sisäpiiritiedon jakaminen ulkopuolisille. Sisäpiiritiedolla tarkoitetaan tietoa, joka ei ole seuran/joukkueen ulkopuolisten tiedossa. Tällaista tietoa on esimerkiksi julkistamattomat kokoonpanotiedot, urheilijoiden terveydentilat ja kilpailutaktikat.

Urheilutoimijoiksi katsotaan:

- urheilijat
- valmentajat
- huoltajat
- seurajohtoon kuuluvat henkilöt
- seuran lääkintähenkilöstö
- muut joukkueen kanssa kiinteästi tekemisissä olevat henkilöt
- tuomaristo.

Kilpailu- ja kurinpitosäännöissä on kirjattu kielletyksi toiminnaksi urheilutoimijoiden vedonlyönti omasta ottelusta tai kilpailutapahtumasta sekä omasta sarjatasosta ja lisäksi myös oman seuran ja yhteistyöseurojen sarjoista/kilpailuista. Vedonlyönnillä tarkoitetaan sekä omaa että edustajan kautta tapahtuvaa vedonlyöntiä tai muulla tavoin siihen vaikuttamista.

Kilpailumanipulaation tilanne-/uhkakuva voimistelussa

SUEKin 2021 julkaiseman tilannekuvan mukaan kilpailumanipulaation riski voimistelussa on matala. Lajissa ei ole tullut ilmi kilpailumanipulaatiotapauksia ja vedonlyönnin määrä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti on vähäistä. Suomalaisiin urheiluseuroihin ei liity myöskään merkittäviä yksityisiä tai kansainvälisiä omistuksia tai epämääräisiä sponsoritahoja. Tietoon ei ole tullut epäilyksiä siitä, että voimistelussa käytettäisiin hyväksi rikollisessa toiminnassa. Kilpailumanipulaation kansallinen uhka-arvio tehdään SUEKin johdolla kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Voimisteluliitto varautuu ja tekee tarvittavia toimenpiteitä uhkien minimoimiseksi. Liitto on varautunut mahdollisiin manipulaatiotapauksiin ja niiden käsittelyyn. Voimistelulajeissa kilpailumanipulaation uhka-arvio on matala.

Lajiliittokohtaisissa arvioissa kansainvälisen vedonlyönnin määrä on yleisesti ottaen matala, eikä muodosta merkittävää kilpailumanipulaation uhkaa. SUEK päivittää säännöllisesti ja tavattaessa kansallista tilannekuvaa, joka sisältää myös lajikohtaiset tilannekuvat ja viestii tästä lajiliitoille. Tämän kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on, että suunnitelmallisilla ja tehokkailla toimenpiteillä pystytään säilyttämään riski mahdollisimman pienenä.

Koulutus

Kilpailumanipulaatio ja sen vastaiset toimenpiteet ovat osa Suomen Voimisteluliiton laji- ja tuomarikoulutuksia. Koulutusten keskeisimpinä kohderyhminä ovat tuomarit, voimistelijat, valmentajat ja nuoret urheilijat, jotka tutkimusten mukaan saattavat olla haavoittuvaisemmassa asemassa kuin muut. Kilpailumanipulaation torjuntaan liittyvät koulutukset pitää pääsääntöisesti liiton oma kouluttaja kasvokkain, verkkokoulutuksena tai kouluttajan tekemän videotallenteen avulla.

Koulutustoiminnalla varmistetaan, että keskeiset urheilutoimijat ovat saaneet koulutusta kilpailumanipulaatiosta. Koulutuksissa on huomioitu voimistelijan polun eri vaiheet ja kilpailumanipulaation riskit uran eri vaiheilla.

Voimistelijat

- Voimistelijoita koulutetaan pääsääntöisesti leireillä
- Koulutus tapahtuu joko liiton oman kouluttajan vetämänä, tallenteena tai Reilusti Paras - verkkokoulutuksena
- Koulutussisällöissä on otettu huomioon voimistelijan polun eri vaiheet

Valmentajat

- Valmentajia koulutetaan lajikoulutuksissa (II-taso ja korkeammat) sekä leireillä
- Koulutus tapahtuu joko liiton oman kouluttajan vetämänä, tallenteena tai Reilusti Paras - verkkokoulutuksena
- Valmentajien kilpailumanipulaatiokoulutus on huomioitu liiton viestinnässä sekä se otetaan huomioon Voimisteluliiton Valmentajapäivien ohjelmistossa.

Tuomarit

- Tuomareiden koulutus järjestetään tuomarikoulutusten yhteydessä
- Koulutuksia järjestetään tuomareille pääsääntöisesti aina olympiadin alussa sekä uusille tuomareille heidän hankkiessaan tuomaripätevyuden kesken olympiadin.

Liiton toimi- ja luottamushenkilöt

- Lajiliiton toimi- ja luottamushenkilöille suositellaan Reilusti paras-verkkokoulutusta

Voimistelijoille, valmentajille sekä lajiliiton toimi- ja luottamushenkilöille asiaan liittyvää koulutusta järjestetään vuosittain.

Koulutustoiminnan vastuuhenkilönä Voimisteluliitossa toimii Veera Kainulainen (veera.kainulainen@voimistelu.fi). Vastuuhenkilö raportoi SUEK:lle pidetyistä koulutuksista sekä seuraa koulutusvelvoitteiden toteuttamista lajiliitossa.

Viestintä

Kilpailumanipulaation torjunta on osa Voimisteluliiton viestintäsuunnitelmaa. Voimisteluliitto viestii säännöllisesti kilpailumanipulaation torjuntaan liittyen monissa eri kanavissa kohderyhmät huomioiden. Liiton kanavia ovat muun muassa nettisivut, Facebook ja Instagram. Voimisteluliiton nettisivuilta löytyy kattavasti tietoa kilpailumanipulaatiosta ja sen torjunnasta. Sivuilta löytyy muun muassa Voimisteluliiton Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma ja linkit sekä ILMO-palveluun että SUEK:n verkkokoulutukseen.

Voimisteluliitto viestii toimijoilleen erilaisilla uutiskirjeillä, joihin kilpailumanipulaatioon liittyvät asiat sisällytetään säännöllisesti. Kirjeiden sisällöissä otetaan huomioon erilaiset kohderyhmät muokkaamalla viestin sisältöä aina kohderyhmäkohtaisesti. Tämän lisäksi Voimisteluliitolla on oma kriisiviestintäsuunnitelma mahdollisten kilpailumanipulaatioilanteiden varalta. Voimisteluliiton viestintäpäällikkö koordinoi viestintää kilpailumanipulaation torjuntaan liittyen.

SUEK vastaa mahdollisista rikkomustapauksien tutkinnasta ja koordinoi Voimisteluliiton viestintätiimin kanssa tapauksen uutisoinnista.

Yleinen toimintaohje kilpailumanipulaatiotapauksissa

Jos henkilö havaitsee voimistelun parissa kilpailumanipulaatiota, hän löytää aiheeseen liittyvän toimintaohjeen Voimisteluliiton internetsivuilta sekä kilpailumanipulaation yhteyshenkilön tiedot, jolle hän voi raportoida mahdollisista kilpailumanipulaatioepäilyistä.

1. Tapauksen alustava käsittely toteutetaan liiton sisällä kilpailumanipulaation yhteyshenkilön toimesta. Käytännössä tämä tarkoittaa saatavilla olevien tapahtumatietojen keräämistä.
2. Kaikista tapauksista ilmoitetaan SUEK:n tutkintapäällikölle. Tapauksista ja yhteistyöstä käydään keskustelut liittojen kanssa tapauskohtaisesti. Tässä kohtaan sovitaan asiasta tiedottamisesta, rooleista ja vastuista. Kts. Kriisiviestintä.
3. Tarvittaessa SUEK vie asian kansallisen yhteistoimintaryhmän (National platform) käsiteltäväksi. Yhteistoimintaryhmässä ovat mukana muun muassa Veikkaus ja poliisi. Poliisi päättää mahdollisista rikostutkinnallisista toimenpiteistä ja lajin kurinpito kilpailullisista seuraamuksista.

4. Mikäli tapaus ei johda rikostutkinnallisiin toimenpiteisiin lajiliitto voi pyytää SUEKin apua niiden asioiden selvittämisessä, jotka eivät täytä rikoksen tunnusmerkistöä. Selvitys tehdään yhteistyössä liiton kanssa.
5. Selvityksen päätyttyä liiton tulee harkita asian viemistä lajiliiton kurinpitokäsittelyyn tai päättää asian käsittely.

Tarvittaessa asianosaisia tulee tiedottaa asian käsittelyn päättämisestä tai sen lopputuloksesta.

Toimintaohje voimistelijoille ja muille lajitoimijoille

Jos sinulle ehdotetaan kilpailumanipulaatiota tai kuulet muiden rikkomuksista, toimi näin:

1. Tunnista tai havaitse tapahtunut kilpailumanipulaatioyritys. Kieltäydy kohteliaasti, mutta päättäväisesti.
2. Kerro ehdotuksesta tai mahdollisesta rikkomuksesta joko Voimisteluliitolle, SUEKille tai halutessasi suoraan poliisille. Olennaisinta on, että kerrot tietosi luotettavalle taholle, etkä jää asian kanssa yksin. Voit myös ilmoittaa tiedoistasi anonyymisti SUEKin ILMO-palvelun kautta.
3. Säilytä kaikki saamasi tiedot, kuten esimerkiksi sinulle lähetetyt tekstiviestit tai sähköpostit. Voit säilyttää tietoja esimerkiksi kuvakaappauksien avulla. Niitä voidaan myöhemmin hyödyntää tapauksen selvittämisessä tai mahdollisena todistusaineistona.

Voimisteluliiton yhteyshenkilö kilpailumanipulaatioon liittyvissä asioissa on **Kasper Holopainen**, puh. 050 3272143, kasper.holopainen@voimistelu.fi

Muu toiminta

Voimisteluliitolla on jäseniä erilaisissa kansainvälisissä organisaatioissa, joissa he edistävät omalta osaltaan kilpailumanipulaation vastaista työtä.

Suomella on luottamushenkilöitä kansainvälisissä hallituksissa ja työryhmissä, muun muassa FIG:n hallitus ja European Gymnastics:n tekninen komitea.

Ohjelman seuranta ja arviointi

Lajiliiton hallitus päättää ohjelmasta ja sen päivityksistä. Lajiliiton hallituksen arvioi vuosittain ohjelman toteutumista ja kirjaa tehdyt toimenpiteet vuosikertomukseen. Hallituksen hyväksymän ohjelman suunnitelmat ovat esillä toimintasuunnitelmassa ja toteutumisen arviointi vuosikertomuksessa. Ohjelmaa päivitetään tarvittaessa.

Hallituksen tehtävänä on varmistaa, että liitolla on käytössä riittävät henkilö- ja/tai muut resurssit ohjelman ja sen toimenpiteiden toteuttamiseen. Hallituksen jäsenille ja muille keskeisille luottamushenkilöille suositellaan verkkokoulutuksen suorittamista ja osallistumista SUEKin luottamushenkilöille järjestämiin webinaareihin.

Yhteystiedot

Kasper Holopainen
Kilpailumanipulaatioasiat
kasper.holopainen@voimistelu.fi
050 3272143

Susanna Porola
Voimistelu- ja seuratoiminnan johtaja
susanna.porola@voimistelu.fi
[040 5703090](tel:0405703090)

Maria Laakso
Toiminnanjohtaja
maria.laakso@voimistelu.fi
[050 5626226](tel:0505626226)

Riikka Hopiavaara
Viestintäpäällikkö
riikka.hopiavaara@voimistelu.fi
044 359 3082